

Innbyggermøte torsdag 26. mars 2026

Velkommen til innbyggermøte i festsalen, vår storstue som vi er så stolte av.

I kveld har vi satt et viktig tema på dagsorden, nemlig fremtidens helse- og omsorgstjenester i Rakkestad. Ja, det ulmer litt i Rakkestad om dagen, og det handler i stor grad om nytt sykehjem. For at vi skal kunne ta gode avgjørelser om et nytt sykehjem eller ikke, trenger vi en god og plan for hvordan vi skal møte fremtidens eldreomsorg her i Rakkestad.

Det er viktig både for meg som ordfører og for administrasjonen å møte dere innbyggere. Vi skal i dag gjøre et forsøke på å gi faktabasert informasjon og vi skal besvare de spørsmål som dere har. Det håper jeg vi skal få til på en god måte i kveld.

Informasjon

Når det gjelder temaet informasjon, er jeg opptatt av at vi må finne gode arenaer hvor man utveksler spørsmål og svar. Vi trenger noen arenaer hvor innbyggere kan komme å få informasjon og få svar på sine spørsmål på en enkel og grei måte. Vi politikere har våre metoder gjennom det politiske reglementet, med interpellasjoner og spørsmål til ordfører, men vi mangler de gode arenaene til dette for dere innbyggere. Kanskje er dette (innbyggermøtet) formen? Og kanskje må vi bli enda mere digitale?

Uansett håper og tror jeg Tove (kommunedirektør), at dette ikke blir det siste informasjons- / dialogmøte med innbyggere vi skal ha i tiden fremover, enten det skal handle om helse og omsorg som tema eller andre viktige temaer vi i kommunen jobber med.

Som ordfører er jeg opptatt av å ha dialog med innbyggerne og at terskelen skal være lav for å kunne ta kontakt.

Jeg er opptatt av Rakkestad, og jeg vil det aller beste for våre innbyggere. Vi som er lokalpolitikere her i Rakkestad ønsker at Rakkestad skal være et sted hvor man kan leve hele livet sitt, fra vugge til grav. For at vi sammen skal få til det, må kommunen være rigget for fremtiden. Kommunestyret er opptatt av å heve hodet og prøve å se inn i glasskulen for hva som er viktig å prioritere i årene som kommer.

Kommunedirektøren skal si litt etterpå om befolkningssammensetningen i Rakkestad. Det er ikke tvil om at vi i årene som kommer vil være flere eldre og færre innbyggere i arbeidsfør alder i Rakkestad. Det må vi rigge oss for og her har kommunen et stort ansvar. Vi må kunne gi gode og trygge tjenester for våre innbyggere med færre hender og flere eldre.

Mange er opptatt at hva som har skjedd i saken om nytt sykehjem. Selv om dagens møte i all hovedsak skal handle om fremtidens helse- og omsorgstjenester, må vi også se noe tilbake på hva og hvorfor ting er blitt som det er blitt.

Lang prosess

Jeg forutsetter ikke at innbyggerne i Rakkestad har lest alt av dokumenter og rapporter som er blitt laget i alle saker vi har hatt om helse og omsorg de siste årene, men jeg forutsetter at politikere som har gjort vedtak og skal gjøre vedtak setter seg godt inn i sakene.

Det har vært en lang prosess for å komme hit vi er i dag.

Ting kunne ha vært gjort annerledes og veien blir jo litt til mens man går. Selv om jeg mener at vi har hatt med oss politikere underveis i prosessene, har vi mistet innbyggere et sted på veien. Det er ikke bra, og det må vi gjøre noe med.

Kanskje skulle kommunen vært tydeligere underveis på retningsvalgene som er blitt gjort? Og har prosessene vært gode nok?

Jeg håper dere i dag får noen svar og at vi får belyst ulike elementer som vi må ta hensyn til når det gjelder fremtiden til våre eldre her i Rakkestad. Jeg er svært opptatt av totaliteten og sammenhengene og det håper jeg vi får frem her i dag.

Tidslinje

Det hele er meget sammensatt og har sin historie. La meg begynne med litt historie, slik at vi sitter med noe av den samme bakgrunnsinformasjon.

Bakgrunn for sykehjems saken:

Rakkestad kommune gjorde den siste utvidelsen/utbyggingen av Skautun i 2006 - 2007.

Nytt sykehjem ble satt på dagsordenen ca. 2010. Ikke bare fordi den gamle delen av sykehjemmet var mer enn 40 år. Det var også større press på sykehjemsplasser enn det vi opplever i dag. Kommunen hadde for lite sykehjemsplasser og kjøpte i perioder to - tre sykehjemsplasser utenfor kommunen. I tillegg trengtes det oppgraderinger av noe av den eldre bygningsmassen.

Arkama (arkitektfirma) i Mysen tegnet i første fase påbygg til eksisterende bygningsmasse - for primært å øke kapasiteten av sykehjemsplasser.

Rakkestad kommune arbeidet samtidig - i takt med det som er nasjonal politikk - med tiltak for at de eldre skulle kunne bo lengre hjemme, for å dempe etterspørselen etter sykehjemsplasser. På dette området blir det tatt store grep, som vi i dag ser resultater av.

Det ble satt opp et system med oppfølgende hjemmebesøk for 80-åringene, det ble opprettet nye stillinger for fysioterapeuter og ergoterapeuter, det ble ansatt demenskoordinator, vi fikk tilsatt sykepleier i alderspsykiatri og det ble etablert et tildelingskontor som gjorde løpende funksjonsavklaringer på brukere om de best kunne bo hjemme, i kommunal omsorgsbolig eller trengte sykehjemsplass.

Rakkestad kommune styrket dessuten sykehjemslegekapasiteten - slik at det etter hvert ble 1,1 årsverk som sykehjemslege i kommunen. Det er høyt.

Det ble også bygget nye omsorgsboliger ved banken, for å øke antallet omsorgsboliger i kommunen.

Det ble for 15 år siden planlagt for 68 - 70 sykehjemsplasser.

I dag har kommune ca. 40 sykehjemsplasser i bruk.

Rakkestad kommunes eldreomsorg har blitt en helt annen fra 2016 – 2018, i forhold til det den var i 2010. Og fremtidens sykehjemsbeboere vil se annerledes ut i 2030 enn det vi ser i dag.

Rakkestad kommune har lyktes med sine tiltak

Tilskuddsordning

Stoltenbergregjeringen etablerte rundt 2010 investeringstilskuddsordningen for nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. På det tidspunktet var investeringstilskuddet rettet mot nye tiltak. Det ble myknet opp etter hvert. Kommuner kunne oppnå investeringstilskudd også til oppgradering (ikke vedlikehold) av eksisterende bygg.

Rehabiliterer Skautun eller bygge nytt

Rakkestad kommune reduserte sykehjemstiltaket fra ca. 70 plasser ned mot ca. 40 plasser. Planen var at nytt sykehjem skulle ligge på eksisterende Skautun og at investeringen skulle gjøres i to faser. Det skulle driftes sykehjem ved siden av byggeplass.

Det var under budsjettkonferansen i 2021 eller 2022 at problemstillingen omkring bygging av nytt bygg og drift av sykehjem samtidig for alvor ble tatt opp. Både det praktiske og det økonomiske.

Belastning på pasienter, ansatte og de økonomiske forutsetninger ble vurdert. Det ble klart at man måtte til med midlertidig drift over to - tre år og det ble kostnadsberegnet til flere titalls millioner kroner. I tillegg skulle ansatte og pasienter leve på en byggeplass i to - tre år. Det hadde blitt vanskelig. I tillegg ble Skautun vurdert til at "det burde gå ut av tiden».

Det ble satt i gang prosesser med å utrede annen lokalisering av nytt sykehjem. Egen utredning, som også Husbanken var involvert i, konkluderte med Bergenuhus som lokalitet.

Det var egne parametere som bestemte valget. Husbanken anbefalte også Bergenhus. Og vi har hele tiden vært veldig tydelige og enige om at vi er avhengig av tilskudd fra Husbanken for å kunne gå videre med prosjektet.

Rapporter fra Kløver rådgivning og Multiconsult

En tilstandsanalyse i 2018 av Multiconsult AS, konkluderte med at kommunen ikke burde rehabilitere Skautun, men heller satse på nybygg. Ny tilstandsanalyse fra Kløver Rådgivning - havnet på det samme i 2022.

Både Multiconsult AS (2018) og Kløver Rådgivning AS (2023) konkluderte med at teknisk og økonomisk levetid på bygningsmassen er oppnådd, og at den har lav funksjonalitet for framtidige helse- og omsorgsformål. Rakkestad kommune konkluderte begge ganger med å erstatte Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter med et nybygg.

Et rehabiliterings- og utviklingstiltak på eksisterende sykehjem har også en risiko for kortere teknisk og økonomisk levetid (jf. tilstandsanalysen) enn et nytt prosjekt.

Tomter ved Skautun

Tomtene som ble kjøpt ved Skautun, ble gjort i perioden 2011- 2013, mens det var aktuelt å bygge på sykehjemmet for å lage til et større sykehjem enn det som var da. Oppkjøpet ble gjort strategisk før man hadde endelig oversikt over om kommunen trengte dem eller ikke. Etterpå viste det seg at det var noen «skjær i sjøen» når det gjelder både grunnforhold og avstand til dammen, som gjorde det utfordrende å ta dem i bruk. Det var likevel hovedsakelig behov for midlertidig drift og uhensiktsmessig planløsning som gjorde at man valgte å se annerledes på det hele.

Det er et poeng i seg selv at kommunen har styrket innhold og kvalitet i sin eldreomsorg over tid og vi har ikke bare tenkt nybygg. Kommunen har en veldig sterk og trygg eldreomsorg i dag og det må det jobbes videre med

Det var litt om historien og bakgrunner for hvorfor vi står her i dag. En 20 år gammel tidslinje skal snart få et nytt kapittel.

Noe av det som opptar meg like mye som nytt bygg, er hvordan vi skal få en så god og effektiv drift som mulig, både av bygget og tjenestene som skal leveres. Og jeg er sterkt bekymret for kjøkkenet på Skautun som jeg opplever at det ikke stilles spørsmål til om at vi trenger nytt!

Politisk så har denne saken pågått lenge, og jeg ser frem til å lande denne nå i løpet av det neste halve året. Forhåpentligvis vil vi i juni få noen svar på om det er mulig innenfor gitte kostnadsrammer å få bygd et nytt sykehjem. Det er ikke slik at kommunestyret har gjort sitt siste vedtak i saken.

Vi har i prosessen hatt en bred involvering av både ansatte, administrasjonen, brukergrupper og eldrerådet.

I panelsamtalen etterpå vil det være mulig å stille spørsmål til både tillitsvalgte, meg som ordfører, leder av eldrerådet og flere fra administrasjonen.

Medbestemmelse og involvering er viktig for meg og jeg syns det er trist hvis det er en oppfatning blant innbyggere av at vi ikke lytter eller er interessert i hva dere mener.

Jeg lærer noe hver eneste dag, og det å prioritere er noe av det vanskeligste jeg og resten av politikerne her i Rakkestad gjør. Selvsagt hadde jeg også kunnet ønske meg en liten landsby på Skautun hvor vi kombinerer både sykehjem, omsorgsboliger, hjemmesykepleie og andre ting i umiddelbar nærhet. Men det tror jeg ikke vi får til, i alle fall ikke innen rimelighetens økonomiske rammer. Og så må vi huske på at det også er noen ytre rammer som gir oss noen føringer for hva som kan gjøres og ikke, og det må vi som er politikere rett og slett forholde oss til.

Og så må vi huske på at Rakkestad er så mye mye mer enn bare nytt sykehjem.

Husk å skille sak og person og la oss se fremover og ikke bakover.

Rakkestad 26. mars 2026

Karoline Fjeldstad

Ordfører